

See kauba märk, pressituna wass
sisse, on iga Singer
õmblusmasinal.

Form K3318
(Esthonian)

Hoidke see raamat alal,
sest tema juhatab.

Käsitusõpetus Singer õmblusmasinate

jaoks

No. No. 127K ja 128K

(kiikuwa laewukesega)

perekonna tarwitamiseks

Kui wajate
nõelu, masi-
naõli, osi ehk
parandusi,
siis

otsige ikka
punane "S"
Singeri kaup-
lused on igal
pool

THE SINGER MANUFACTURING CO.

1927

WÄGA TÄHTIS.

Et saawutada kõige paremaid tagajärgi
omal masinal, tarwitage ainult paremas
headuses masinaõli ja häid nõelu.

Singer õli, mis eriti õmblusmasinate
jaoks valmistatud, on saadawal pudeli-
tes, mille klaasi sisse ärinimi "The
Singer Manufacturing Company" wala-
tud ja plekknõudes, millel kõigile tuntud
punane "S" trükitud on.

Singer nõelad müüakse rohelistes paki-
kestes, warustatud Singer punase tähega
"S."

Pahanduste ärahoidmiseks ärge unu-
stage osta õli, nõelu, osasi ja niitsi ainult
Singer'i kauplustest ehk Singer'i agen-
telt.

WÄGA TÄHTIS HOIATUS.

Peame oma kohuseks hoiatada oma kaub-
atarwitajaid õmblusmasina parandusi kõr-
waliste isikute kätte mitte usaldada. Kui
Teie õmblusmasin tarwitab monteerimist
ehk parandust, siis teatage sellest lähemasse
Singer'is masinini ehk agendile, kes Teile
kõigis abi annawad. Ainult Singer'is Parand-
dus kindlustab masina korralikku töötamist
kaua aastate peale.

Singer Sewing Machine Company

Form K3318
(Esthonian)
June 1927

KÄSITUSÕPETUS SINGER ÕMBLUSMASINATE

JAOKS

No. No. 127K ja 128K

(KIIKUWA LAEWUKESEGA)

PEREKONNA TARWITAMISEKS

THE SINGER MANUFACTURING CO.

OLETE NÄINUD KUIDAS ÕMMELDAKSE SINGER'i MASINAL ELEKTRI ABIL ?

Kinnitage Teie masina külge SINGER MOOTOR—seda võib ühe kruvi abil teha—ja masin saab töötama sel ajal kui Teie materjaali juhite.

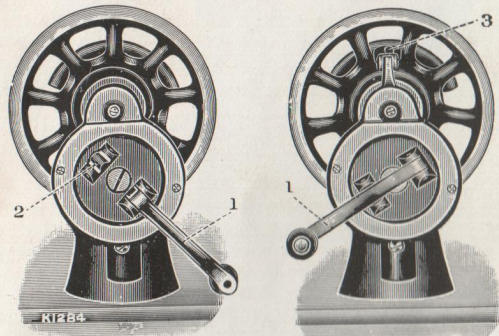
Pimeduses heidab SINGER elektri lamp walgust just sinna kus tarwis, ja võimaldab õmblust selgemini näha. Ei waewa

ja ei wäsita silmi; hoiab aega kokku, kõrwaldab pahameelt kui nõela niiditakse.

Iga Singer'i magasin või Singer'i agent — müüja annab Teile nende kohta soovitatuid seletusi.

3

Käsiwänt.

Joon. 1.

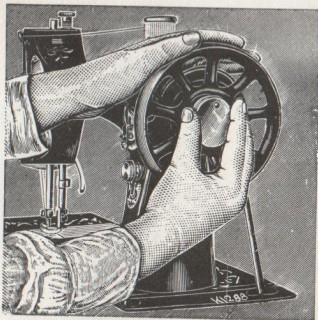
Joon. 2.

KUI puust kast masinalt wõetud, siis leidub käsiwänt mitte töötawas seisakus, nagu näitab joonistus 1. Et masinal töötama hakata, pöörake wänt tagasi, et kang (1, joon. 1) langeks lõikesse (2, joon. 1). Ka on tarwis, et ühendaw hark, mille otsa ümber nahk (3, joon. 2), uuesti langeks hooratta kodarate wahele. Siis on masin töötamiseks walmis, nagu näitab joon. 2.

Enne kui masinale puust kasti panna, tarwis kang wabastada, kuna wänt seisakusse asetada, nagu näitab joon. 1.

4

Hooratta wabastamine.

Joon. 3.

Säädis võimaldab hooratast wabastada, nii et see wabalt ringi käib, ilma et nõela mekaniismi kaasa waks. Waba käiku tuleb seni tarvitada, kuni tallamine on õieti kätteõpitud, samuti pooli ajamise juures. Et hooratast waba käigu peale seada, hoidke hooratast pahema käega kinni, paremaga aga keerake wäljaspool ratas olewat lahutajat kruwi enda poole, kuidas joon. 3 näidatud.

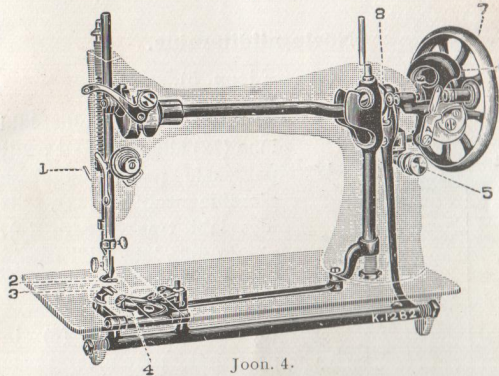
rake wäljaspool ratas olewat lahutajat kruwi enda poole, kuidas joon. 3 näidatud.

Jalgmasinaga töötamine.

Wabastage hooratas ja pange mõlemad jalad tallalaua peale ja keerake hooratas enda poole, samal ajal rõhutades jala ninaga ja kannaga waheldamisi tallalaua peale. Harjutage tallamist senikaua, kuni masinakäik kergeks ja korralikuks muutub, ja tallalauaga töötada võite nii, et kui masina uuesti käima panete, hooratas mitte wastupidi ei pöörleks.

Kui tallalaua tarvitamine juba täiesti selge on, siis ühendage hooratast mekaniismiga, lahutajat kruwi enese poolt keerates ja pange tükk kalinkori ehk linast riidet pressjala alla (2, joon. 4); laske pressjalg riide peale (1, joon. 4) ja hakake masinal selsamal wiisil, aga niiditamata, töötama, kuni ka riide juhtimisega olete täiesti tuttawaks saanud.

5

Joon. 4.

Wõrreldes jalgmasinat käsimasinaga, on esimese masina paremus selle kiiremas töötamises ja võimaluses rohkem mitmekesisemaid töid teha, kuna mõlemad käed wabad on.

Käsimasinaga töötamine.

Kinnitage hooratas, pange tükk riidet pressjala alla (2, joon. 4) ja keerake käsiwänta wäljapoole kerge ja ühetasase liikumisega. Jätkake seda kuni wäljaõppinud olete pahema käega riidet hästi juhtima.

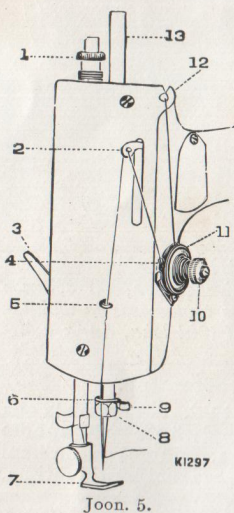
Masina korraliku töö kindlustuseks.

Hooratas peab pöörlema alati oma poole. Esimeseid katseid tehke riide äärtega ja ärge hakake päris tööd enne, kui riide juhtimine ja masina wäntamine selge ei ole.

Ärge pange masinat allalastud pressjalaga kunagi muidu käima, kui pressjala ja edasilükkaja wahel riidet ei ole ja ärge katsuge riidet edasi kiskuda, see võib nõela kõweraks teha; masin lükkab riide ise edasi. Kui nõel ja laewuke mõlemad niiditatud on, siis ärge wändake masinat muidu, kui õmblemise juures. Mõlemad siibrid laewukese kohal peawad alati kinni olema.

Nõela niiditamine.

(Waata joon. 5).

Joon. 5.

Juhtige niit niidirullist läbi lõhe (12) alla paremalt poolt pahemale poole pingutuse plaatide wahale (11), siis üles läbi traat wedru (4), pärast seda läbi niidiwedaja winna augu (2) eestpoolt, alla läbi niidijuhtija aasa (5) niidijuhtijasse (6) ja pahemalt paremale poole läbi nõela silma, jättes niidi otsa 3 ehk 4 tolli pikkuseni.

Nõela niiditamiseks soovitame tarvitada Singer nõela niiditajat. — Temaga võib nõela niiditada ilma waewata ja kiirelt, wõites kallist aega, rahu ja kannatust.

Nõela kohale seadmine.

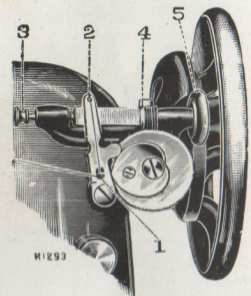
(Waata joon. 5).

Tõstke nõelakang (13) kõige kõrgemasse punkti ja wabastage hoidkruwi (9); nõela pahemas käes lame-da küljega hooratta poole hoides, pange nõela nõelahoidjasse (8) nii kaugele kui ta läheb, ning keerake kruwi (9) källe kinni.

Poolimine

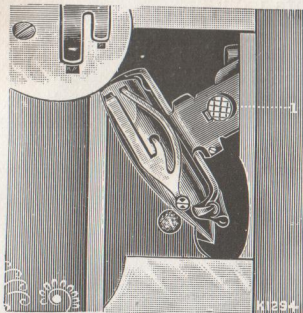
(Waata joon. 6).

Wabastage hooratas ja tõstke poolija niikaugele üles, et selle kummi rõngas hooratta õlga puudutaks. Nüüd pöörake hooratas oma poole, et pooli- ja niidijuht edasi nihkuks parema ääre tipuni (2). Pange niidirull niidiga masinal olewa rullora otsa ja tõmmake niidi ots ülalt esiplaadi lõhest läbi (12, joon. 5), selle järele pange niit poolijasse, juhti des seda esmalt läbi pooli- ja niidijuhi alumise aasa (1) altpoolt ja siis ülesse läbi selle ülemise otsa aasa (2). Tõmmake pahemal pool asuw poolija tsentrum (telg) pahemale poole (3) ja pange pool paremalt poolt taldriku (4) ja tsentrumi otsa wahale, mis pahemal pool. Nüüd piigistage niidi ots taldriku ja pooli ääre wahale, pöörake hooratas oma poole ja hakake poolima töötades tallalauaga, nagu õmblemise juures. Kui pool juba täis, wõtke ta poolijalt ära, poolija tsentrumi eemale tõmmates pahemalt poolt; lükake poolija hoorattast eemale ja kinnitage hooratas selle käigu reguleerimise kruwi oma poolt wäljapoole keerates.

Joon. 6.

Laewukese wäljawõtmine.

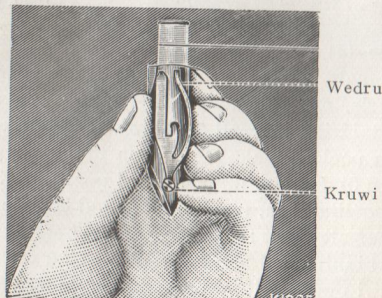
Joon. 7.

Tehke masina esimene siiber lahti ja pöörake hooratust oma poole seni, kui laewuke täiesti awause kohta jääb nagu näitab joon.

7. Wajutage nimetissõrmega laewukese wäljalükk-aja pääle (1, joon. 7) ja laewuke hüppab laewukese pe-sast wälja.

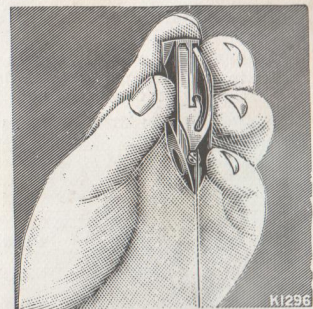
Laewukese niiditamine.

Hoidke laewuke, nagu joon. 8 näitab ja pange pool sisse nii, et niidi ots pahemalt paremale poole jookseks, nagu joonistusel näidatud.

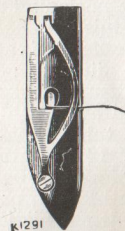
Joon. 8.

Wajutage pahe-ma käe nimetis-sõrmega pooli otsa pääle ja tõmmake niit läbi laewukese prao tema terawa otsa poole senikaugele, kui läheb (w. joon. 9).

Joon. 9.

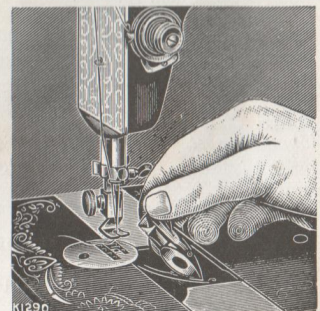
Pääle selle tõmmake niit üles-pool ja jälle alla nii, et ta pingutuse wedru keskkohas asuwa terawa otsa taha kinni jääb, nagu näidatud joon. 10.

Joon. 10.

Laewukese kohalepane-mine.

Laewuke laewu-kese pessa asetada hoides selle peeni-kest otsa omapoole, nagu näidatud joon. 11, kusjuures niidi otsa wabaks jätta umbes 3—4 tolli pikuselt päälpool siiber-pletet.

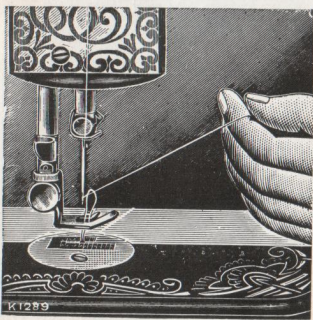

Joon. 11.

MÄRKUS. Ärge laske laewukese sisse, niisamuti ka pingutuse wedru alla mustust ega niidi otse mitte koguda.

Ettewalmistus õblemiseks.

Pahema käega wõtke nõela niidi otsast kinni ja jätke ta käest nõelani lõdwale, keerake hooratust enese poole kuni nõel alla ja jälle ülesse kõrgemasse punkti läheb ja seega pooliniit püütud on. Siis tõmmake nõelaniidi otsast, mis käes hoiate, mille läbi alumine niit ühes nõelaniidiga läbi pisteplaadi augu nähtawale tuleb, kuidas joon. 12 näidatud.

Joon. 12.

Teie õmmelda soovite, pressjala ja nõela alla; laske pressiwinn alla (3, joon. 5) ja hakake õmblema, pöörates hooratust oma poole.

MÄRKUS: Ärge püüdke töötamise ajal riidetõmmata, sest et selle läbi nõel võib kõweraks ehk katki minna; masin lükkab ilma abita riidet edasi.

Töölõpetamine.

Tõstke pressjalg winna abil üles, samuti nõela kang tema kõrgema punktini, pöörates hooratust oma poole. Tõmmake riie taha pahemale poole välja ja katkestage niidid niidilõikajal, mis asub presskangi küljes. Jätke niidi otsad mõne tolli pikuselt pressjala alla.

Niidi pingutus.

Korralik piste.

Lihtsa töö jaoks peawad ülemine ja alumine pingutus olema ühesugused ja küllalt tugewad, et mõlemad niidid keset riidet jääwad, kuidas ülemisel joonistusel näidatud.

Kui ühe niidi pingutus tugewam teisest on, siis jääwad pisted korratuks, nagu alljärgnewatel joonistustel näha.

Nõela niidi pingutus on liiga tugew.

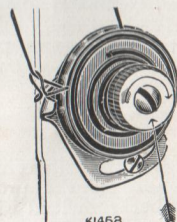

Nõela niidi pingutus on liiga lõdew.

Korralikuid pisteid saadakse harilikult nõelaniidi pingutuse seadmisega (waata joon. 13).

Et pingutust kõwendada, keerake kruwi pea noole suunas, kui aga lõdwendada tahate, keerake kruwi pea wastupidises suunas.

Iga masin on enne wabrikust väljalaskmist korralikult proovitud, mispärast wäga harwa juhtub, et laewukese pingutust tarwis muuta on. Kui aga peaks selleks vajadust olema, siis keerake wäikest kruwi, mis laewukese terawa otsa sees (w. joon. 8), kõwemini, et pingutust suurendada, wõi jälle kergelt wabastada, et seda wähendada.

Kruwi pea.

Joon. 13.

Tuleb hoolt kanda, et õmmeldawa riide paksusele kohaselt nõel ja niit masinal oleksid. (Waata tabel tagumise haane siseküljel).

Joon. 14.

Kruwi seisand pika piste jaoks.

Pistete muutmine.

Keerake kruwi sissepoole (waata joon. 14), kui piste pikem, ja väljapoole kui piste lühem peab olema.

Pressi muutmine töö peale.

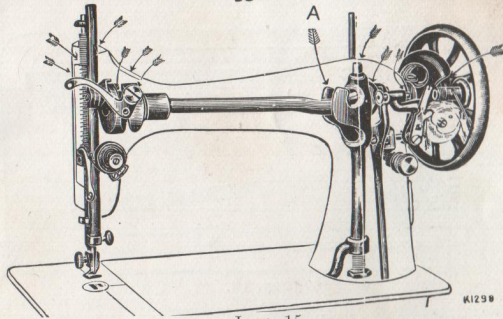
Hariliku koduse õblemise jaoks tuleb harwa pressi muuta. Kui õmmeldaw riie on siid ehk selle taoline riie siis tuleb pressi lõdwendada, ülewal pressjala kangi otsas olewat nõõpkruwi paar ringi ülespoole keerates (1, joon. 5). On waja pressi kõwendada, siis keerake nõõpkruwi mõni ring allapoole.

Pööre nurgal.

Jätke masin seisma, kui nõel on kõige alumisel punktil tõstke pressjalg üles, keerake töö nõela ümber soowitud sihis, peale selle laske pressjalg jälle alla ja õmmelge edasi.

Flanelli ja wiltu palistuste õmblemine.

Tarwitage lühikest pistet ja wõimalikult kergest pingutust, et lõdew niit suudaks riide wenimist välja kannatada.

Joon. 15.

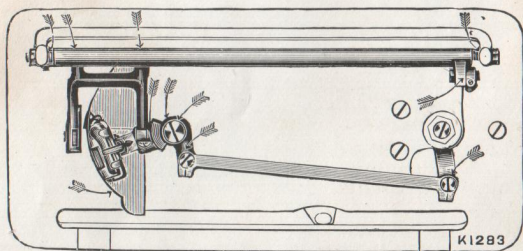
Masina õlitamine.

Et kindlustada masina kergest ja rahulikku tööd, on tarwis, et kõik liikuvad osad, mis ühenduses teistega, oleksid õliga kaetud ja ei jääks mitte kuiwaks. Masin peab õlitatud saama kohtades, mis märgitud joon. 15 ja 16 nooltega. Ühest õlitilgast jatkub igasse nõutawasse kohta. Wäike plaat eesküljel ja suurem plaat tagaküljel tulewad tõsta ja paljastatud osi õlitada. **Eriti tähtis on, et koht "A" joon. 15 õlitud saab,** ja laewukese kandja tuleb wäheste õliga üle õõruda.

Käsiwändas on olemas kaks auku, missugused aeg-ajalt ka õli tarwitawad. Õlitamise juures on waja õlikannu toru sügawalt aukudesse pista.

Peale õlitamist pange masin mõneks minutiks käima, et õli laagritesse ja igasse käiku sisse tungiks. Kui masin alati tarwitusel on, tuleb seda kaks wõi kolm korda nädalas õlitada. **Kui hooletuse läbi see tegemata jääb, siis lühendate masina iga ja sünnitate ise omale raskusi ja pahameelt.**

Et masina jalga õlitada, walage ühe tilga wiisi õli igasse kohta, kus sünnib ratta ringikäimine ja tallalaua liikumine, niisamuti ka wända mõlemate otsadesse, mis ühendab tallalaua rattaga.

Joon. 16.

Tarwitage alati kõige paremat masinaõli, mis müügil ainult Singer'i magasinides. Alaväärtusline õli ummistab laagrid ja käigud kinni, takistab tööd ja on põhjuseks masina rutuliseks ärakulumiseks.

Joon. 17.

lalauga tasawiisi edasi ja pöörake hooratast enese poole; üks kaks ratta ringi seavad rihma jälle oma paigale tagasi.

Rihma äraviskaja.

See ehitus lihtsustab rihma maha võtmist ja pealepanemist. Et rihma maha võtta, lükake rihma äraviskaja (vaata joonistus 17) pahe male poole samal ajal töötades tallalauaga. Et rihma jälle ratta peale panna, töötage tallalauaga tasawiisi edasi ja pöörake hooratast enese poole; üks kaks ratta ringi seavad rihma jälle oma paigale tagasi.

Hoiatused.

Masina käik raske. — Kui masin raskesti töötab peale selle, kui ta mõni aeg seisnud, määrige teda õli asemel parafiini ehk bensii-niga, mille järele masinat kiirelt ümber ajage, et läbipuhastada kõik käigud ja siis õlitage teda kõrgewäärtuslise Singer'i õliga. Alaväärtuslise õli tarvitamine on harilikult põhjuseks, et masin raskelt töötab. Walwake selle järele, et nahast rihm mitte liig pingul ei oleks; ta peab pingul nii olema, et ta mitte ei libiseks. Kui rihm liig pikk on, wõtke tükk maha ja ühendage endiselt kokku.

Pistete läbilaskmine.—Põhjuseks on tihti kõwer ehk nüri otsaga nõel. Waadake järele kas nõel õieti sissepandud on (vaata lhk. 6). Wõtke nõela plaat ära ja olles weendunud, et riide edasi-lükkaja (3, joon. 4) puhas ja wabalt liigub, pange nõelaplaat jälle kohale.

Niidi katkenemine.—Katkeb pealmine niit, siis sünnib see arwatawaste ühel alljärgnewaist põhjusist:

Masin on walesti niiditatud.

Pingutus on liig kõwa.

Nõel on kas kõwer wõi nüri otsaga.

Niit on nõela numbrile liiga jäme. (Waata tabel tagumise kaane siseküljel).

Pingutus wedru (4, joon. 5) on katki.

Kui alumine niit katkeb, seadke alumine pingutus korda (vaata lhk. 11); peale selle waadake järele, kas poolikestas ehk niidipingutuse wedru all mitte tolmu ei ole.

Hoiatused (järg).

Nõela murdumine.—Waadake selle järele, et nõel mitte kõwer ei oleks ja hoidke õmblemise ajal riide sikutamise eest; üks ja teine on põhjuseks, et nõel plaadi vastu pörkab ja murdub. Tarwitage Singer nõelu, mis müügil ainult Singer'i magasinides ja firma oma esitaja juures. Teiste firma nõelad on tihti alaväärtuslised, nad paenduwad, murduwad kergesti ja raskendawad masina tööd.

Halwad nõelad ja niidid on tihti riide põhjuseks. Singer nõelte silmad on eriti wäljatöötatud, et mitte ei lõikaks niiti; samuti paremaid niidid kannalawad pingutuse wälja ja ei ole nendel sõlmi sees. Singer'i magasinid müüwad paremaid õmblusniite.

Riide kokkutõmbamine.—Selle põhjuseks on harilikult mitte korralik pingutus. (Waata lhk. 11 pingutuse korraldamine).

Aasade tekkimine.—Seda wõib kõrwaldada pingutuse kordaseadmisega (vaata lhk. 11). Waadake selle järele, et niit õieti nii nõela kui ka poolikestasse oleks aetud, et niit, millega teie õmblete, oleks parema wäärtusega ja wastaks nõela numbrile (vaata tabel tagumise kaane siseküljel). Waadake, et pingutus wedru (4, joonistus 5) mitte katki ei oleks.

Kõigis Singer'i magasinides antakse maksuta juhatused masina õigeks kordaseadmiseks.

Niisamuti igas Singer'i magasinis antakse wälja alati heameelega ja ka maksuta juhatused raamat iga Singer masina juurde tema abiwärgiga, seda mitte arwesse wõttes, kus masin ostetud on.

Igat sorti õmblusmasin wõib ära parandatud ehk maksu arwel wastu wõetud saada.

KÄSITUSÕPETUS ABIWÄRKIDE JA APARAATIDE TARWITAMISEKS.

Abiwärgid, mis masinaga maksuta kaasa antakse:

1 Paelutaja.	1 Õlikann.
1 Jalgpalistaja.	1 Kruwikeeraja, suur.
1 Tellitaw palistaja.	1 Kruwikeeraja, wäike.
1 Wollide märkija.	3 Pooli.
1 Joonelaud.	6 Nõela.
1 Joonelaua kruwi.	1 Käsitusõpetus-raamat.

Eraldi maksu eest wõib saada:

Wiltu paela juhtija.

Watteerija.

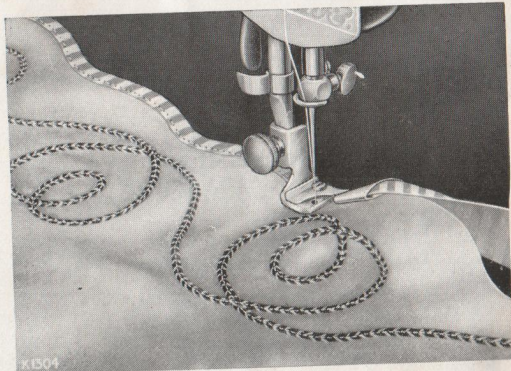
Nöörkirja aparaat (Sutasher).

Krouisija.

Krouisija koguja-plate.

Paelutaja—Paelutamine.

Tõstke nõela, wõtke pressjalg maha ja pange selle asemel paelutaja, kuidas näidatud. Pistke pael paelutaja keerde sisse ja tõmmake nõela alla. Paelutawa riide äär pange ka paelutaja keerde wahele ja

tõmmake nõela alla, laske press alla ja hakake õmblema. Paelutaja juhib riidet ise, walwake waid järele, et riide ääred seest wälja ei tuleks.

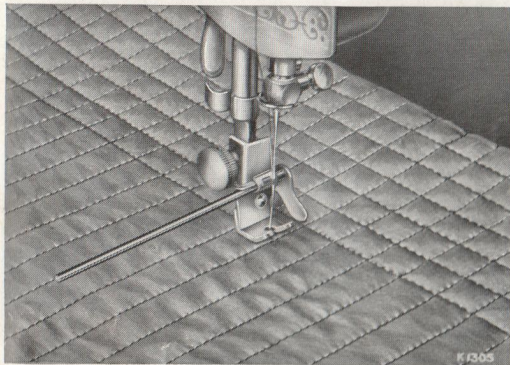
Wiltu paelutamise juures peab pael 15/16" laiuses olema.

Kostüüm paelaga paelutamine.—Toimetatakse niisama kui wiltu paelutamise juures; wahetseisab ainult selles, et kostüümi pael on kitsam ja sellepärast ei keerata paela ääred sissepoole, nagu seda wiltu paelutamise juures tehakse.

Prantsuse wollide walmistamine.—Toimetatakse niisama, kui hariliku paelutamise juures, ainult riide pannakse paelutaja jala alla, nii et woll riide peale õmmeldakse, selle asemele, et ääre külge.

Watteerija.

Tõstke nõela ja pange pressjala asemele watterija, kuidas näidatud. Watterija juhtijat wõib paremat ehk pahemat kätt nõela tarvitada ja juhtija kaugus nõelast määrab wahetõmbuse ridade

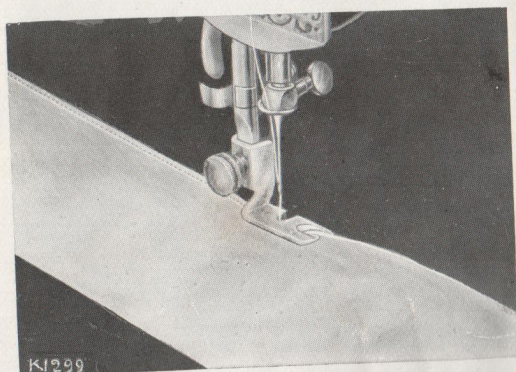

wahel ära. Lükake traat hoidjasse, mis watterija jala ja seadke soowitawa laiuse peale, siis laske jalg alla töö peale.

Watterimine.—Esimese õmbluse tegemise juures käib juhtija mööda riide äärt ehk kriidiga tõmmatud joont mööda. Kõik järgewad õmblused saawad otse ja õige sihi, kui aga juhtija mööda eelmist õmblust jookseb, kuidas joonistusel näidatud.

Jalgpalistaja—Palistamine.

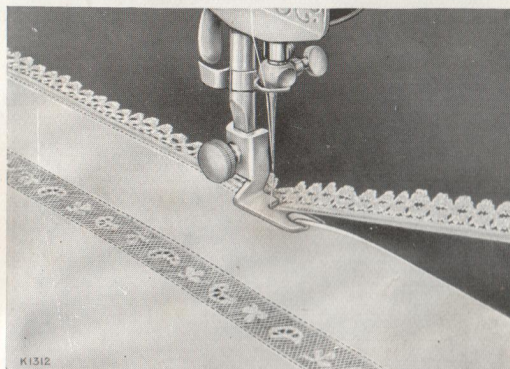
Tõstke nõela ja kinnitage pressjala asemele jalgpalistaja, kuidas joonistusel näidatud. Lõigake riide parempoolne nurk ära, et riide ennat paremini rulliks. Siis pange riide pahemalt paremale poole ülestõstetud palistaja alla ja wahetõstetud riide

äär palistaja soone sisse, tõmmates ja lükates riidet kuni soon täidetud ja nõela alla. Laske palistaja alla ja tehke esimesed pisted pikkamisi. Juhtige riidet parema käe pöidla ja nimetissõrme abil nii, et äär ühetasaselt jookseks üle palistaja ja pange tähele, et palistaja soon riidest täidetud oleks. Kui äär soonest wälja jookseb, siis hoidke kätt paremale poole, kui aga liig palju riidet soone jookseb, siis hoidke kätt pahemale poole.

Üheaegne palistamine ja pitsi külgeõmblemine.

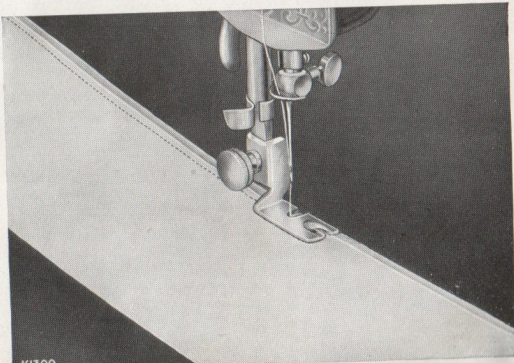
Hakake palistama, nagu lhk. 20 seletatud ja kui palistus korras on, tõstke nõela kõige kõrgema punktini. Tõstke palistaja üles, et palistus pressist wabastada; pange pitsi ots lõikesse palistaja küljes ja üle palistuse, kuidas joonistusel näidatud.

Waadake selle järele, et palistus oma õiget seisukohta palistajas mitte ei muuda ja et nõel nii hästi pitsist, kui ka palistusest läbi läheks. Laske presskang alla ja juhtige pitsi üle palistaja eesrinna, waadates selle järele, et pits hästi lõikes hoidub.

Jalgpalistaja—Kappeerimine.

Kaks tükki riiet pannakse wastamisi kokku, pahe-
mad pooled välja ja nõnda, et alumise riide äär
ülemisest weidi paremale poole välja ulutab, kuidas
joon. näidatud.

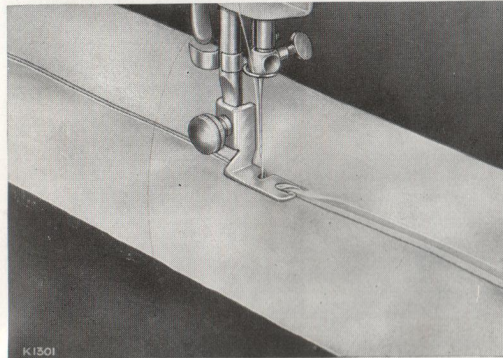

K1300

Õmmelge riided kokku, tarvitades palistaja
etteulatawat haru juhtijaks, kuidas joon. näida-
tud, et palistus otsa jookseks. Palistus olgu kitsas,
aga siiski mitte nii lähedale pealmise riide äärele,
et wenitamise juures riie õmblusest välja ei tuleks.

Jalgpalistaja—Kappeerimine—järg.

Tõstke palistaja üles, wõtke töö ja laotage ta
laiali pahema poolega ülesse nii, et riide ääred püsti
seisawad. Siis pange ääred otsast jälle palistaja
soone sisse, tõmmake nõela alla ja laske palistaja

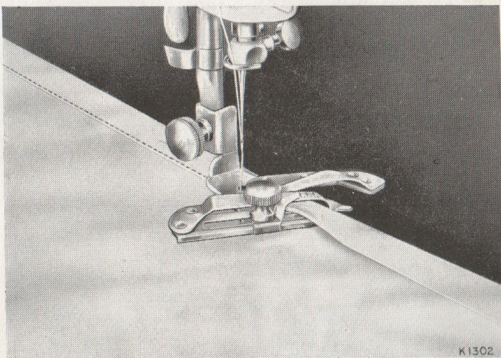

K1301

alla. Õmmeldes hoidke töö siledalt tarvitades
mõlemaid käsi ja waadake selle järele, et palistus
ühes joones palistaja soonega oleks. Teise palistuse
jaoks on tarwis piste natukene suurendada.

Tellitaw palistaja.

Tõstke nõela ja pressjala asemele pange tellitaw
palistaja, kuidas joon. näidatud. See palistaja
wõib teha palistusi laiuses 3/16 tolli kuni 1 tollini.

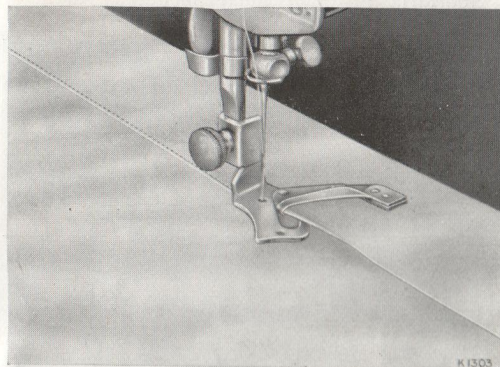

K1302

Wabastage kruwi palistaja ees ja lükake siiber
paremale ehk pahemale poole, kuni wäike juhtija
soowitud laiuse wastus seisab; peale selle keerake
kruwi jälle kinni. Pange riie ääre otsast siibri ja
laiuse-juhtija wahele, nihutage riie tagasi ja edasi
kuni palistus moodustatud on, seisma jäädes äärega
nõela all. Laske presskang alla ja hakake õmblema,
juhtides riiet nii, et palistaja täidetud oleks. Selle
palistaja abil wõib ka kappeerida eelpool toodud
juhatuskirja järele, waata lhk. 22 ja 23.

Tellitaw palistaja—Lai palistus.

Tahate laiemat kui ühe tollilist palistust teha,
keerake nõõpkruwi välja ja wõtke siiber ja juhtija
ära. Murdke riidele soowitud laiuses palistus ja

K1303

pange palistus haru alla, mis palistaja paremal
poolel, aga äär juhtige painutajasse, kuidas joon.
näidatud ja hakake õmblema.

Nöörkirja aparaat (sutasher).

Tõstke nõela ja pange pressjala asemele watterija jalg kuidas joon. näidatud.

Nöörkirja aparadi külgepanemiseks tõmmake

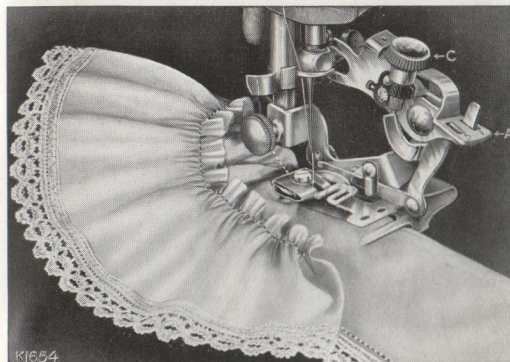
laewukese siiber lahti ja pange nöörkirja aparadi alumisel poolel olewad haagid nõelaplate ääre alla, siis lükake paremale poole niikaugele kui läheb ja wajutage tihwt auku, mis paremal pool nõelaplates on ja lükake laewukese siiber kinni.

Joonistus wõi ilustus, mis tahetakse wäljaõmmelda peab riide pahemale poole joonistatud olema. Nööri ots (sutash) tõmmake läbi siniseks tehtud nöörkirja juhtijat ja siis nõela alla. Riie pange pahema poolega wälja nööri (sutashi) peale, laske pressjalg alla ja hakake õmblema joonistuse joonte mööda.

Krousiija.

Tõstka nõela ja pange pressjala asemele krousi ija ühendades ta kang nõela hoidjaga, kuidas joon. näidatud.

Kui soovite teha krousi iga piste kohta, paigutage

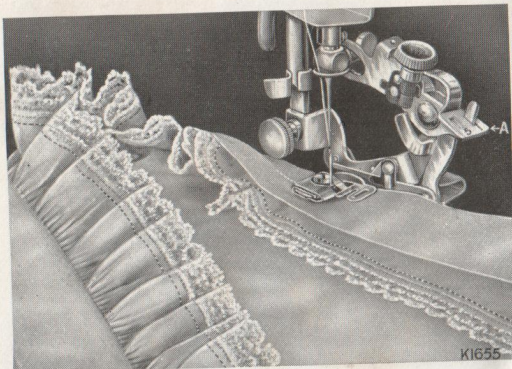
wäike konksu ots pesasse I kangi "A" sees. Pange riide äär täkke alla, mis krousiija eespool ja kahe sinise tera wahela, tõmmake riie kergelt nõela alla, laske presskang alla ja hakake õmblema. Peenemate krouside jaoks lühendage piste ja koguja tera asted, keerates nööpkrui "C" üles poole.

Täiemate krouside jaoks keerake nööpkrui alla poole ja pikendage piste.

Mitmekesiste muutmistega wõib krousiija abil mõndasuguseid ilusaid töid teha.

Krousiija—Kahe riide wahel krousimine.

Alumine riie pange krousiija alla, aga riie mida krousida soovite koguja terade wahela ja pealmine riie siniste terade peale, kuidas joon. näidatud.

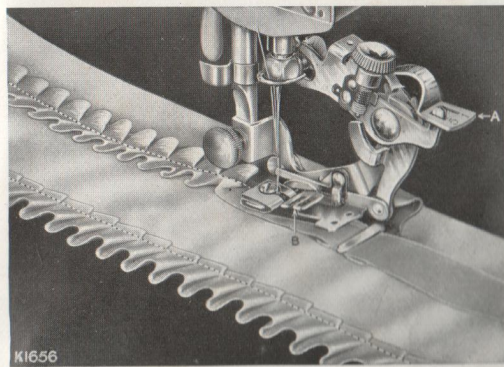
Krousimine ja riide külge õmblemine ühel ajal.—Pange riie krousiija alla, aga riie, mida krousida soovite, koguja terade wahela ja õmmelge nagu krousimise juures.

Enne tarwitamist õlitage wähe krousiija hõõruwaid osi.

HOIATUS: Iialgi ja mitte mingil tingimisel ei tohi krousiijaga töötada ilma, et siniste terade wahel riidet oleks.

Wiiepistelised krousid ehk wollid.

Wiiepisteliste krouside ehk wollide õmblemiseks tuleb wäike konksu ots pesasse 5 kangi A sees asetada, kuidas joon. näidatud.

Koguja tera saab siis iga wiindama piste järele edasi ja tagasi liikuma. Kitsamaid ehk täiemaid wolte saawutatakse pistete muutmise läbi.

Ilukrouside walmistamine.—Pange ühte ehk kahte löikesse wäikeses juhtijas (B), kitsas paelas riba, siis pressjala ja nõela alla nii, et tema jääks krousitawa materjaali peale ja keskkohta.

Krousija koguja-platega—Kogumine.

Koguja plate kinnitage masina külge samal viisil, nagu nõorkirja kohta seletatud (vaata lhk. 26) ja nii, et nõel läbi augu läheks mis plate eesotsas.

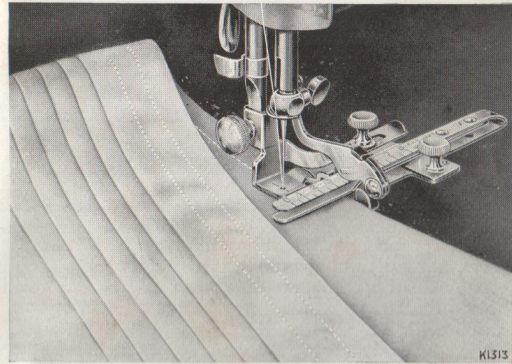

Wõtke krousija alumine sinine tera ära, keerates lahti väikest kruwi krousija küljel ja kinnitagesiis krousijat presskangi külge, kuidas eelpool juba seletatud.

Kogumine.—Pange riie sinise tera ja koguja plate wahela, laske presskang alla ja hakake õmblema, nagu krousimise juures.

Wollide märkija.

Tõstke nõela kõige kõrgemasse punkti, wõtke pressjalg masinalt maha ja pange selle asemele märkija, kuidas joon. näidatud.

Tuleb tähendada, et wollide märkijal on kaks pügalikku; kahekordne lame wedru eespool on märgitud $\frac{1}{8}$ tolli jagudes ja väike keskkohas $\frac{1}{16}$ tolli jagudes.

Pügalik keskmõõtjal määrab wolle laiust. Näituseks, kui wolle laiust peab olema $\frac{1}{4}$ tolli, wabastage tagumist nõorkruwi ja lükake väikest juhtijat paremale ehk pahemale poole, kuni tema teraw nuk number 2 wastas seisab, siis keerake kruwi jälle kinni.

Wollide wahela jätmiseks keerake Teile lähemale olewat kruwi lahti ja lükake kahekordse lameda wedru paremale ehk pahemale poole seni, kui soowitud wahela kahe wolle wahel kättesaadud on. Näituseks, kui soowite $\frac{1}{4}$ tolli laiust wolle teha ja

wollide wahela peab $\frac{1}{4}$ tolli olema, nihutage lame wedru kuni number 3 nõela silmaga ühes suunas seisab: kui wahela kollide wahela ei taheta jätta, siis peab number 2 nõela silmaga ühes suunas seisma. Kui soowitud wahela kätte saadud on, keerake kruwi jälle kinni.

Töötamine wollide märkijaga on väga lihtne. Esimene wolle tuleb käega murda; siis pange riie märkijasse, juhtides wolleid äär üle kriipsutõmbaja, mis jämeda wedru pahemal otsal, millest eelpool juba tähendatud; siis keskmõõtja wahela ja märki- ja alla, waadates selle järele, et riide ots edasilük- kaja peal oleks. Wedru kang, mille wastu nõela- hoidja lööb, peab allalangenud seisukorras, kuidas joon. näidatud ja wolle äär wastu väikest juhtijat seatud olema. Kui kõik korras on, laske pressjalg alla ja õmmelge nii kui harilikult, waadates selle järele, et wolleid äär mööda juhtijat jookseb. Kui esimene wolle walmis, siis näete, et riidel teise wolle jaoks juba joon walmis on. Pange riie selle joone järele wolle ja õmmelge nii kui enne. Wiimase wolle tegemise juures tõstke wedru kang ülespoole, et ta kahekordse lameda wedru peale ei pressiks; selles seisukorras ei märgi aparaat joont uue wolle jaoks.

Wastawate nõelte ja niitide numbrid.

(Nõelte klass ja teisend 15×1)

Nõelte num- brid	uued	wanad	Töö selts ja nimetus	Puuwilla ja li- nase niidi ja sidi No. No.
9	0	0	Kõige peenem musliin, batist, peenike linane riie ja m.	100-150 puu- willaniti 30 sidi
11	B	B	Kõige peenemad kallinkori seltsid, linane riie, sherting, peened sidiid ja m.	80-100 puu- willaniti 24-30 sidi
14	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	Sherting, linad, pleegitud kallinkor, musliin, sidi ja kõik harilikud kodused ja teised liht tööd	60-80 puuwil- laniti 20 sidi
16	1	1	Paksud puuwilla riided, kerge willane riie, sidiid ja liinane riie.	40-60 puuwil- laniti 16-18 sidi
18	2	2	Buuskid, willased riided, püksikeste õlkkonnad, korsetid, meeste ja naisterahwa pallid ja m.	30-40 puuwil- laniti 10-20 sidi
19	3	3	Paksud willased riided, kotid, paksud püksi- ja õlkkonnad riided ja üldse paksud tööd ja m.	20-30 puuwil- laniti 60-80 liinane niti
21	4	4	Kotid, karedad paksud riided igat seltsi ja m.	40-60 liinane ja kõige jäme- dam puuwil- la niti.

Nõelte tellimise juures tähendage alati No.